

A panorámakép csak annyiban tanulságos, hogy a mail art és a neoizmus futólagos (és tudatosan is elferdített) bemutatása mellett Home egy sor szubkultúrát is a szamizdat művészet tradíciójához csatol, például a holland provokát, a New York-i yip-piket, az amerikai White Panthereket és az egész punkmozgalmat, valamint olyan neoanarchista csoportosulásokat is, mint az 1983 óta megjelenő londoni *Class War* (Osztályharc) című lap tábort.

Egy pillanatra fölrémlik bennem a *Punchline* is, amivel ezt az áttekintést elkezdtem. Hallo John! – inthetnék oda az angol iparvidékre, Liverpool közelébe. Lehetséges lenne, hogy ő is a *Class War* népszerűségét lovagolta meg?... Míg azonban e kéziratot dolgoztam, tényleg megérkezett a *Punchline* második száma is – de ezt John Yates már a tengerentúlról, San Franciscóból, az anarchizmus új Mekkájából adta fel.

Home módszere úgy látszik az, hogy mivel a szűkebb baráti körét, a neoizmus tábort túlságosan is kicsinynek tartja ahhoz, hogy a *Smile*-ban kifejtett programját megvalósíthassa, a szamizdat művészet bázisát a politikai színezetű szubkultúrák irányába tolja el. Nemcsak a THE ASSAULT ON CULTURE-ből kiolvasható tendencia mutatja ezt, hanem az is, hogy Stewart az utóbbi időben ismételten is publikált olyan punk és anarchista jellegű folyóiratokban, mint amilyen például a szinte fényűző kiállítású multimédia-magazin, a *Vague*, amely már egy évtizede szolgál a radikális fiatalság olvasmányául, és Londonban jelenik meg.

Ez a módszer, a bázis politikai irányú kiszélesítése azonban, ha kizárólagos tendenciává válik, nem nevezhető szerencsésnek. A kultúrát ugyanis csak a kultúra eszközeivel lehet dialógusra bírni, „megtámadni” vagy „sarokba szorítani”. A csapás, amit rá mértünk, különben bumerángxként üt majd vissza. A történelem ugyanis azt bizonyítja, hogy mindig a megtámadott kultúra a virulens.

A másik megjegyzésem pedig az lehetne, hogy az a politikai bázis, ami Home számára csakugyan elérhető, nagyon kommersz, a szó közgazdasági értelmében is. A punktól a *Class War*ig ívelő tábor közkatonáit ugyanis a glamour egy fekete árnyalata tartja bűvöletben. Akik ezen sok pénzt keresnek, azok azonban ugyanazok, akik a rózsaszínű kvízműsorokat is menedzselik. Pont egy Stewart Home-nak kell magyaráznom ezt?

A kultúra tehát, amelynek a torkán egy pillanatra már ott volt a neoizmus keze, valószínűleg megint egérutat nyer.

Petri György

A FIATAL BECKETT

Lót-futásban
örökké
-tól, de túl soha.
Mindig csak; -igtól -ig.

EGY SZERZŐDÉS HÁTOLDALÁRA

Hogyan manőverezhetném
ki magamat e *tesz-vesz város*
oly peremére, ahol
nekem lakcímem, nekik
jogcímük nincs bármit is
várni-akarni tőlem,

ahol nem kell hogy legyek
tevés-vevésük
része, se feltétele,
függésüktől függésem
hatályát ahol veszti?

Hogyan mohosodhatnék
egy nem illeszkedő,
de éppen csak elférő
köveként a falnak? Hogyan
lehetnék észre- és részvétlen,
ám mindig
vételkedő
kuporgássá, kuksolássá?

Belém hallatszana
nyüzsgésük, matatásuk
(a cipőtálpakról leváló
porszemek robaja is!).
Másik fülembé pedig
– kályha-meghitten –
duruzsolna a semmi.

ÖNARCKÉP 1990

Fura pók:

a figyelem
fenyegető közepe üres.
A küllők és a bordák
csillognak rezzenetlen.
A vihart a szövedék

állja, mert nem áll ellent:
egy vitorla majdnem-
tökéletes hiánya.

Ő maga meg
a menekülőszálon
yoyózik
föl-le
föl-le

Esterházy Péter

A KÉKSZAKÁLLÚ HERCEG CSODÁLATOS ÉLETE

Helmut Heißenbüttelnek

Egyszer volt, hol nem volt, orális közösülésen innen, szodomián túl, ott, ahol a kurta farkú Kékszakállú túrt, élt egyszer egy kelet-, illetőleg kelet-közép-európai Kékszakállú, egy centráljurópblaubart. Boldogan élt, míg meg nem halt. Erről tudnék még mit mondani.

*

Még jegyre adták a húst, de már a romokat eltakarították, a butábbja még bízott a szabadságban és függetlenségben, de már nagyon itt voltak az oroszok, amikor ők hárman rendszeresen összejártak egy üres bunkerban a Kavics utca fölötti elhagyott grundon, a Kékszakállú, a Don Juan és a szerencsétlen sorsú Casanova. Ha lebuktak, az édesanyjuk nagyot vert a kezükre. Ha nem, akkor meg jó volt. Ehhez nincs mit hozzáfűzni.

*

A kékszakállú herceg, aki közepes tehetségű, de (?) eminens szorgalmú és izzadós természetű zongoraszakos hallgató volt, épp a Mikrokozmoszt gyakorolta, amikor rájött Bartók Béla szörnyű titkára. Mármost mit tegyen? (Gondoljunk csak bele egy háborús időszak légkörébe! A nyilasok még nem vették át a hatalmat, de már látszott, hogy nem fogjuk Grál-lovagként abszolválni azt, ami Grál-lovagként abszolválva se nagy bolt.) Még a legplauzibilisebbnek az látszott, hogy beárulja a Kodálynál. Jelentkezett is a tanár úrnál, hogy – sundámbundám – nála akarná tanulmányait folytatni.

– Mi oka volna erre, kollega? – vonta össze gyanakodva Kodály a szemöldökét, aki Kodály igazán korrekt ember benyomását keltette, joggal.

– Ugyan, bazmeg, nem kell ez a zselé, te aztán nagyon is jól tudod, mi az ábra!